

har modsat sig denne Lovs Udgivelse. Men vi erindre tillige Alle, at der er en anden Deel af Rigsdagen, som skal vedtage den tillige med os; gaae vi derfor hen og vedtage denne Lov under en hvilkensomhelst af de foreliggende Redactioner, og det andet Thing foretrækker Ministrenes eller en hvilkensomhelst anden Redaction, ere vi derved afskaarne fra at faae Loven ud for det Første, og den Frihed, som jeg antager, at de mosaiske Troesbefjendere allerede have, vil saaledes foreløbigt være dem betagen. Den ærede Rigsdagsmand, som sidst talte, ytrede, at dette kun var en theoretisk Betragtning, men at vi skulde opnaae praktiske Resultater. Jeg troer, at hvad jeg har havt den Ære at anføre, viser, at det er praktiske Resultater, vi ville. Det er ingenlunde Theorie, men det er afgjørende og væsentlige Resultater; det er ikke et Præjudicat, vi ville opnaae, men vi ville forhindre, at Ministeriet opnaaer et Præjudicat; det er derfor vi modsatte os denne Lovs Udgivelse; og jeg skal derfor stemme mod, at Lovb. kastet gaaer videre, idet jeg dog naturligvis vil stemme for de foreliggende Ændringsforslag, i det Tilfælde Majoriteten ikke skulde vedtage Lovens Afvisning.

Justitsministeren: Da Tiden er frest det saalangt frem, at jeg maa befrygte, at Forsamlingens Møde idag snart skal afsluttes, og da jeg dog ønskede at meddele nogle Bemærkninger, skal jeg tillade mig nu at tage Ordet, og jeg vil derved tillige faae Leilighed til at besvare det Spørgsmaal, som den ærede Rigsdagsmand fra Bogen (Sespersen) stillede til mig. Thi de senere Forhandlinger, som ere fremkomne, gjøre det dog nødvendigt for mig at meddele nogle nærmere Oplysninger, som det ogsaa desforuden af Hensyn til den ærede Rigsdagsmands egen Bequemmelighed var bedre, at jeg gav i et særskilt Foredrag, end som et Svar paa et særskilt Spørgsmaal; thi det vilde jo have faldet ham besværligt at staae saalænge. (Sespersen: Jeg skulde nok have sat mig. Latter.) Jeg skal da først tillade mig at gaae den Bemærkning imøde, som gaaer ud fra, at nærværende Forbud mod Jødernes Afgang her til Riget har sit Motiv i deres Troesbefjendelse og ikke i noget andet. Det er gjentagne Gange blevet urgeret fra forskjel-

lige Sider, at man har udelukket dem ene for deres Tro, og at altsaa det Forbud, som har bestaaet, alene er knyttet til deres Troesbefjendelse, ligesom en æret Taler har meent, at selve Lovens Inscription ogsaa tydede paa, at jeg, som Lovb. kastets Conciptist, havde været af den Ansættelse. Dette maa jeg meget bestemt frastige mig, og jeg skal oplyse den ærede Forsamling om de Grunde, jeg har havt til at lade Lovb. kastet concipere netop med denne Titel; men jeg bliver herved nødsaget til at gaae tilbage til de Lovbestemmelser, som overhovedet have været gjældende om de mosaiske Troesbefjenderes, eller som man tidligere benævnte dem, Jødernes Udelukkelse her fra Riget. Det viser sig allerede i Christian den 5tes danske Lov, at der er streng Adskillelse mellem det Forbud, som bestaaer for Jøderne, og det Forbud, som udelukker Udlændinge for deres Troesbefjendelses Skyld, og som omhandles i 6te Bogs 1ste Capitel, som overskrives „om vildfarende Lære, Gudsbespottelse og Trolddom;“ og der hedder det endvidere i 6—1—3 „at Munk, Jesuiter og deslige papistiske geistlige Personer maae, under deres Livs Fortabelse, ikke her i Kongens Riger og Lande lade sig finde eller opholde.“ Derimod omhandles Forbudet mod Jøder paa et ganske andet Sted, nemlig i Lovens 3die—20de; de ere der satte sammen med Latere. Jøder og Latere ere slaaede sammen i een Kategorie; men der er dog en Forskel paa deres Behandlingsmaade, idet hine skulde bøde 1000 Rbd., og disses Anførere derimod straffes paa Livet, ligesom den samme Skjæbne skulde overgaae de øvrige, som ikke efter en vis Tid rømmede Riget. Man seer altsaa, at allerede Christian den 5tes danske Lov har bestemt skjelnet mellem de 2 Kategorier: Jøderne, som udelukkes af politiske Hensyn, da den 3die Artikel i det 20de Capitel viser, at Laterne ere udelukkede fordi „de omløb og besveg Folk med deres Bedragerie, Løgn, Tyveri og Trolddom,“ medens Jesuiter, Munk, papistiske Personer omhandles i det Capitel, som angaaer „vildfarende Lære, Gudsbespottelse og Trolddom.“ Accurat den samme Grund, som saaledes har foranlediget Lovgiveren til at omhandle disse 2 Lovbud paa forskellige Steder, den gaaer